

Event 11 - Έναρξη διαδικασιών ενεργοποίησης της κοινότητας

Στόχος της εκδήλωσης

Στο πλαίσιο της εκδήλωσης 11, σε πρώτο στάδιο, οργανώθηκαν τοπικά εργαστήρια στις κοινότητες με τη μέθοδο της Τεχνολογίας Ανοικτού Χώρου (OST), για να παραμείνουν τα μέλη της κοινότητας αφοσιωμένα και επικεντρωμένα στα θέματα και τις συμμετοχικές διαδικασίες του CO-GREEN. Συγκεκριμένα, οι τοπικοί συμμετέχοντες προτεραιοποίησαν επείγοντα θέματα που εξετάστηκαν επίσης στα εργαστήρια των πολιτών. Τα εργαστήρια που οργανώθηκαν και λειτούργησαν με τη μέθοδο OST προσαρμόστηκαν στις τοπικές ιδιαιτερότητες, ανάλογα με τα πολιτιστικά και οργανωτικά χαρακτηριστικά και στο τέλος κάθε τοπικού εργαστηρίου συλλέχθηκαν οι απόψεις των συμμετεχόντων σχετικά με τα θέματα που εξετάστηκαν.

Σε επόμενο στάδιο, τα από κοινού ιεραρχημένα θέματα αναλύθηκαν και επεξεργάστηκαν στα λεγόμενα "εργαστήρια των πολιτών", τα οποία πραγματοποιήθηκαν με τη χρήση συμμετοχικών και ανοικτών τεχνικών, όπως η μέθοδος world café. Σε αυτά τα εργαστήρια πραγματοποιήθηκαν τοπικές διαβουλεύσεις και διαδικασίες συναπόφασης, με τη χρήση μεθόδων f2f και διαδικτυακής υποστήριξης, και προέκυψαν τα ακόλουθα αποτελέσματα:

- ένας πρωτότυπος προβληματισμός σχετικά με τα θέματα της Πράσινης Συμφωνίας που σχετίζονται με τοπικά προβλήματα και επείγουσες ανάγκες,
- ο προσδιορισμός πιθανών έργων/μέτρων που χρήζουν προσοχής για τη διαχείριση των προτεραιοτήτων της Πράσινης Συμφωνίας από την άποψη της κοινωνικής συνοχής,
- η ανάπτυξη ενός σχεδίου δράσης/οδικού χάρτη σχετικά με την "κοινοτική πρόσκληση για δράση" και τις προτάσεις που θα υποβληθούν στις τοπικές αρχές για περαιτέρω δράση,
- την υλοποίηση των προγραμματισμένων πράσινων δραστηριοτήτων που έχουν προγραμματιστεί στο πλαίσιο των σχεδίων Co-Green που έχουν εκπονηθεί από πράσινους τοπικούς ακτιβιστές.

Ημερομηνίες εργαστηρίων

Πολωνία: 23.05, 19.06, 26.06, 27.06

Ιταλία: 25.05, 31.05, 1.06, 8.06, 15.06

Κροατία: 18.04, 7.05, 14.05, 15.05, 17.05, 28.05, 6.06

Ελλάδα: 16.05, 17.06

Συμμετέχοντες

Συνολικά 425 συμμετέχοντες έλαβαν μέρος σε αυτή την εκδήλωση: 109 από την Πολωνία, 129 από την Ιταλία, 72 από την Κροατία και 115 από την Ελλάδα.

ΤΟΠΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

ΙΤΑΛΙΑ

Magione

Το συνέδριο "Λίμνη Trasimeno: Προκλήσεις και Προοπτικές" στις 15 Ιουνίου ήταν μια σημαντική εκδήλωση που επικεντρώθηκε στις δύο κύριες περιβαλλοντικές προκλήσεις που απειλούν τη λίμνη Trasimeno: τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και τη ρύπανση από μικροπλαστικά. Η συνάντηση αυτή παρείχε μια σημαντική ευκαιρία να συγκεντρωθούν οι κορυφαίοι εμπειρογνώμονες της περιοχής και να προωθηθεί ένας εποικοδομητικός και επιστημονικός διάλογος για ένα κοινό και ολοένα και πιο επείγον πρόβλημα: την ξηρασία και τη ρύπανση. Η τοπική κοινότητα διαδραμάτισε καθοριστικό ρόλο στη συμμετοχή της στη διάσκεψη. Η κοινότητα του Magione (που αποτελείται κυρίως από ψαράδες, άτομα που ασχολούνται με τον τουρισμό και τον τομέα της φιλοξενίας ή επιχειρήσεις που εξαρτώνται από τον τουρισμό) έχει μια βαθιά και ενστικτώδη σχέση με τη λίμνη Trasimeno. Για τους ανθρώπους αυτούς, η λίμνη δεν είναι απλώς ένας φυσικός πόρος αλλά και κεντρικό στοιχείο της πολιτιστικής τους ταυτότητας και της τοπικής τους οικονομίας. Η συμμετοχή στη θεματική στρογγυλή τράπεζα ήταν εξαιρετικά υψηλή, γεγονός που αποδεικνύει πόσο ευαισθητοποιημένος είναι ο τοπικός πληθυσμός για τα περιβαλλοντικά ζητήματα και πόσο πρόθυμος είναι να συμβάλει στην εξεύρεση λύσεων. Στο συνέδριο συνέβαλε σημαντικά το έργο Co-Green, κύριος στόχος του οποίου είναι η προώθηση βιώσιμων πρακτικών και η αύξηση της περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης των πολιτών.

Η λίμνη Trasimeno, εκτός του ότι αποτελεί πηγή βιοπορισμού για πολλές οικογένειες, είναι ένα πραγματικό κομβικό σημείο του οικοσυστήματος. Αυτό σημαίνει ότι η λίμνη αντιπροσωπεύει ένα πεδίο μεγάλης σημασίας για τη βιοποικιλότητα, φιλοξενώντας πολλά μοναδικά είδη χλωρίδας και πανίδας και παρέχοντας κρίσιμα ενδιαίτηματα για διάφορες μορφές ζωής. Συνεπώς, η διατήρησή της είναι απαραίτητη όχι μόνο για την οικονομική και κοινωνική ευημερία των τοπικών κοινοτήτων αλλά και για την προστασία της βιοποικιλότητας και της οικολογικής ισορροπίας της περιοχής. Κατά τη διάρκεια της διάσκεψης, εμπειρογνώμονες από το έργο Co-Green συζήτησαν τις σοβαρές απειλές που θέτει η κλιματική αλλαγή. Η αύξηση της θερμοκρασίας και η μείωση των βροχοπτώσεων οδηγούν σε παρατεταμένες περιόδους ξηρασίας, θέτοντας σε κίνδυνο το οικοσύστημα της λίμνης και τις οικονομικές δραστηριότητες που συνδέονται με αυτό. Ταυτόχρονα, η ρύπανση από μικροπλαστικά αναγνωρίστηκε ως αναδυόμενο πρόβλημα, με σοβαρές επιπτώσεις στην ποιότητα του νερού και την υγεία των υδρόβιων οργανισμών. Η ενεργός συμμετοχή της

κοινότητας εμπλούτισε τη συζήτηση με άμεσες εμπειρίες και πρακτικές προτάσεις. Η κοινότητα του Magione, βαθιά συνδεδεμένη με τη λίμνη Trasimeno, μοιράστηκε τις παρατηρήσεις και τις ανησυχίες της, προσφέροντας μια μοναδική και πολύτιμη προοπτική. Η παρουσία και η συμμετοχή τους ανέδειξε πώς η συνεργασία μεταξύ πολιτών και εμπειρογνομώνων είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων. Η βούληση για την προστασία της λίμνης Trasimeno και τη διατήρηση του οικοσυστήματός της για τις μελλοντικές γενιές ήταν εμφανής, υπογραμμίζοντας τη σημασία της υιοθέτησης βιώσιμων μέτρων και της προώθησης μεγαλύτερης περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Το έργο Co-Green διαδραμάτισε θεμελιώδη ρόλο στη διευκόλυνση αυτού του διαλόγου και στην προώθηση της υιοθέτησης περιβαλλοντικά υπεύθυνων πρακτικών μέσω της ενεργού συμμετοχής των μελών της κοινότητας. Έτσι, το συνέδριο αποτέλεσε ένα σημαντικό βήμα προς μια πιο συνειδητή και βιώσιμη διαχείριση της λίμνης Trasimeno, αναδεικνύοντας τον κεντρικό ρόλο των πολιτών στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και στην προστασία του περιβάλλοντός τους. Η ενεργός συμμετοχή και η δέσμευση της κοινότητας του Magione ήταν ένα λαμπρό παράδειγμα για το πώς η συνεργασία μεταξύ της επιστήμης, βιώσιμων έργων όπως το Co-Green και της κοινωνίας μπορεί να οδηγήσει σε καινοτόμες και κοινές λύσεις για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προκλήσεων της εποχής μας. Χάρη σε πρωτοβουλίες όπως αυτές, είναι δυνατόν να ελπίζουμε σε ένα πιο βιώσιμο μέλλον για τη λίμνη Trasimeno και όλες τις κοινότητες που εξαρτώνται από αυτήν. Εμπλεκόμενοι ενδιαφερόμενοι φορείς: Δήμος Magione, Pro Loco San Feliciano, Pro Loco Sant' Arcangelo, University of Perugia, Umbria24, Lake Trasimeno Fishermen's Cooperative, Fishing Museum.

Consenza

Η εκδήλωση της 31ης Μαΐου πραγματοποιήθηκε σε εξωτερικό χώρο, στην κεντρική πλατεία της συνοικίας Panebianco της Cosenza. Οι ενεργοποιητές της κοινότητας οδήγησαν τους συμμετέχοντες σε έναν έντονο και ελκυστικό προβληματισμό σχετικά με την έννοια της "συμμετοχής" και τις πολλές διαφορετικές "μορφές συμμετοχής". Προέκυψε μια έντονη επιθυμία να δημιουργηθούν νέες δραστηριότητες και εργαλεία για την τόνωση της συμμετοχής, προκειμένου να προσεγγιστούν περισσότεροι κάτοικοι της γειτονιάς. Μεταξύ των διαφόρων προτάσεων που συζητήθηκαν και μοιράστηκαν, υπήρξε έντονη επιθυμία να δημιουργηθεί μια τοιχογραφία στο κέντρο της πλατείας με θέματα που σχετίζονται με το περιβάλλον, την ελευθερία και τη συμμετοχή. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης παρουσιάστηκε επίσης ένα άλλο σχέδιο, το Api Social. Παράλληλα με τις δραστηριότητες του CO-Green, θα ασχοληθεί με θέματα που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή, περιβαλλοντικά ζητήματα και θέματα νεολαίας. Εμπλεκόμενοι ενδιαφερόμενοι φορείς: Δήμος Cosenza, Hoplà Cooperativa Sociale, Arci Servizio Civile Cosenza, Legambiente Calabria, Opificio delle volontà, Mediaterronia Tv, Arci Cosenza, Arci Red, Arci Dolcezze, Arci Sorborosso, Aipd Cosenza, Hello music academy.

ΚΡΟΑΤΙΑ

Το εργαστήριο στη Ριέκα στις 18 Απριλίου βασίστηκε στην τεχνολογία ανοικτού χώρου, κατά τη διάρκεια του οποίου οι συμμετέχοντες υποστηρίχθηκαν να υποβάλουν προτάσεις για επείγοντα "πράσινα" θέματα στις τοπικές κοινότητες, προκειμένου να διευκολυνθεί η από κοινού ιεράρχηση των θεμάτων που θα αντιμετωπιστούν από το έργο στις επόμενες δραστηριότητες. Τα βασικά θέματα που προέκυψαν από την εφαρμοζόμενη μέθοδο OST είναι:

Τοπική παραγωγή τροφίμων - οι πολίτες διαμορφώνουν τη βιώσιμη πόλη

Τοπική διατροφική κυριαρχία και βιοποικιλότητα - παλιές ποικιλίες και τράπεζα σπόρων

Θερμότητα και ήλιος - ενέργεια για τους πολίτες, στρατηγική προστασίας από τη θερμότητα

"Πράσινη" συμμετοχή των πολιτών.

Συζητήθηκαν τα βασικά ενδιαφερόμενα μέρη και οι πιθανές συνεργασίες, καθώς και η πιθανή κοινή δημόσια εκστρατεία που απαιτείται για την ευαισθητοποίηση όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού πολιτών σε "φλέγοντα" πράσινα θέματα που αφορούν την τοπική κοινωνία. Εκτός από τα δημόσια (διαδικτυακά και έντυπα) μέσα ενημέρωσης καθώς και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, οι συμμετέχοντες δήλωσαν ότι υπάρχει ανάγκη να αναπτυχθούν και να υλοποιηθούν δημόσιες δράσεις με ισχυρά, στοχευμένα μηνύματα που σχετίζονται με εντοπισμένα ζητήματα και θέματα, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η σημασία και το επίπεδο προτεραιότητας στη δράση προς αυτά. Η εκστρατεία θα πρέπει να προσκαλέσει και να συγκεντρώσει ένα μεγάλο δίκτυο όλων των διαφορετικών ενδιαφερομένων μερών, προκειμένου να σταλεί ένα όσο το δυνατόν πιο ισχυρό και ηχηρό μήνυμα που θα φτάσει στο μεγαλύτερο δυνατό ακροατήριο της κοινότητας, ενδυναμώνοντάς το να αναλάβει δράση και να αγκαλιάσει θετικές αλλαγές στον καθημερινό τρόπο ζωής προς την κατεύθυνση της βιωσιμότητας.

Το κεντρικό θέμα του εργαστηρίου στην Opatija στις 7 Μαΐου ήταν το ζήτημα της ενεργού συμμετοχής των πολιτών στη διαμόρφωση μιας βιώσιμης κοινότητας και το χαμηλό επίπεδο συμμετοχής των πολιτών στις δημοκρατικές διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Παρά τις διάφορες μεθόδους συμμετοχής των πολιτών, από την άμεση δημοκρατία μέσω εκλογών, δημοτικών συμβουλίων, τοπικών επιτροπών έως τη διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης για διάφορα έγγραφα τοπικής πολιτικής, οι πολίτες ανταποκρίνονται ελάχιστα σε αυτές τις μορφές συμμετοχής. Το βασικό πρόβλημα που εντοπίζεται είναι η αδύναμη και ανεπαρκώς σαφής επικοινωνία μεταξύ των υπευθύνων λήψης αποφάσεων και των πολιτών προκειμένου να κατανοήσουν τις διαδικασίες και τους περιορισμούς που επιβάλλονται από νομικές και διοικητικές ρυθμίσεις στο πλαίσιο της τοπικής δημόσιας διοίκησης, η οποία εμφανίζεται τακτικά ως εμπόδιο στην υλοποίηση ορισμένων τοπικών παρεμβάσεων που έρχονται σε αντίθεση με τα συμφέροντα των πολιτών και του ιδιωτικού κεφαλαίου. Οι συμμετέχοντες επισήμαναν διάφορα τοπικά ζητήματα που προκαλούν τη δυσaráσκεια των πολιτών ως προς

τη συμμετοχή τους - τσιμεντοποίηση των ακτών, καταστροφή του περιβάλλοντος και της φύσης για χάρη των επενδυτών (ανέγερση κατοικιών), υποβάθμιση της ποιότητας των πολιτών που προκαλείται από τα πολυάριθμα εργοτάξια και την καταστροφή των τοπικών υποδομών (δρόμοι, μείωση των χώρων πρασίνου κ.λπ.). Επίσης, το χαμηλό επίπεδο ανησυχίας και κατανόησης των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής από τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων, καθώς και η απουσία βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων πολιτικών, δηλ. σχεδίων δράσης με στόχο τον μετριασμό και τη μείωση των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής σε τοπικό επίπεδο ως κοινότητα που εξαρτάται από τους φυσικούς πόρους που σχετίζονται με τον πρωταρχικό οικονομικό κλάδο, τον τουρισμό, επιστημάνθηκαν ιδιαίτερα τα προβλήματα της αύξησης και των ξαφνικών μεταβολών των ακραίων θερμοκρασιών, της αύξησης της στάθμης και της οξύτητας της θάλασσας, της έλλειψης τοπικών καλλιεργούμενων τροφίμων, της μη χρήσης του ήλιου για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και των δυνατοτήτων βιώσιμων τοπικών εφαρμογών (ηλεκτρικά ποδήλατα και σκούτερ).

Σε μια δυναμική συζήτηση που πραγματοποιήθηκε στις 17 Μαΐου στο Njivice, προκειμένου να μπορέσουμε να ανταποκριθούμε στις προκλήσεις που σχετίζονται με το κλίμα, η συνάντηση τόνισε τη σημασία της ταχείας εγκατάλειψης των ορυκτών καυσίμων και της μετάβασης σε βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις. Το πόσο βιώσιμη είναι στην πραγματικότητα η ανανεώσιμη ενέργεια και ο τρόπος διάθεσής της αποτέλεσε βασική πτυχή της συζήτησης. Είναι απαραίτητο να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα σημερινά τεχνάσματα μάρκετινγκ των βιομηχανιών και των πολιτικών σχετικά με τις "βιώσιμες" επιλογές, οι οποίες σύμφωνα με όλες τις έρευνες και τα πρακτικά παραδείγματα είναι εξίσου επιβλαβείς με τους σημερινούς "δημιουργούς" των προβλημάτων στα οποία βρισκόμαστε. Η απόρριψη των παλαιών και ελαττωματικών ηλιακών συλλεκτών, των προπελών των ανεμόμυλων (για να μην αναφέρουμε τον κίνδυνο για τα πουλιά), των μπαταριών για τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα, καθώς και η αμφισβητήσιμη τροφοδοσία τους από τις κλασικές πηγές ηλεκτρικής ενέργειας είναι μερικά μόνο από τα θέματα που τίθενται όταν συζητάμε για εναλλακτικούς και βιώσιμους τρόπους παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και την εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα. Οι πανδημίες και οι πόλεμοι, αν και κυριαρχούν στο χώρο των μέσων ενημέρωσης, δεν πρέπει να μας αποσπούν την προσοχή από τα ουσιαστικά προβλήματα που μας περιβάλλουν, και από τη μία πλευρά, απαιτείται μεγαλύτερη υπευθυνότητα των μέσων ενημέρωσης στην αναφορά περιβαλλοντικών πολιτικών και θεμάτων, καθώς και μεγαλύτερο επίπεδο πληροφοριακής παιδείας. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ανθρώπων που ακούν και διαβάζουν νέες πληροφορίες και ειδήσεις είναι οι νέοι έως 25 ετών. Όμως το γεγονός ότι δεν παρακολουθούν τα κύρια μέσα ενημέρωσης και τα κανάλια πληροφόρησης αλλά χρησιμοποιούν τα κοινωνικά δίκτυα και τους ιδιωτικούς διακομιστές αποτελεί έκκληση για μεταρρύθμιση. Ο σκεπτικισμός τους απέναντι στην ειλικρίνεια των μέσων ενημέρωσης είναι κάτι που ερευνάται εδώ και 10 χρόνια και οι πολιτικές αρχές θα πρέπει να το λάβουν υπόψη τους προκειμένου να είναι όσο το δυνατόν πιο κοντά στις ιδέες και τους στόχους των νέων. Τα επιστημονικά δεδομένα προειδοποιούν ότι η επιβίωση των νέων απειλείται. Για να είμαστε ανθεκτικοί στις αλλαγές,

τέθηκε το ερώτημα πώς και πόσο και η απάντηση είναι ότι πρέπει να μειώσουμε την κατανάλωση ενέργειας κατά 4/5 σε επίπεδο κάθε ατόμου.

Ως κύριες στρατηγικές, η μείωση της κατανάλωσης και ο τοπικισμός επισημάνθηκαν ως βασικά βήματα προς την επίτευξη αυτού του στόχου. Το συμπέρασμα είναι ότι πρέπει να εργαστούμε ενεργά για να δημιουργήσουμε ένα βιώσιμο μέλλον για όλους μας. Προκειμένου η "πολιτική" να τα αποδεχτεί όλα αυτά και να αρχίσει να εργάζεται ουσιαστικά προς την κατεύθυνση της πράσινης μετάβασης, το κλειδί βρίσκεται ακριβώς στους νέους ανθρώπους και τη συμμετοχή τους. Είναι απαραίτητο να εκπαιδεύσουμε, να ενθαρρύνουμε και να υποστηρίξουμε περισσότερους νέους ανθρώπους να εισέλθουν σε καταστάσεις και χώρους όπου λαμβάνονται αποφάσεις και αναπτύσσονται ιδέες.

ΕΛΛΑΔΑ

Το εργαστήριο που πραγματοποιήθηκε στις 16 Μαΐου στο Γενικό Λύκειο Μουζακίου είχε ως στόχο να αναδείξει το έργο Co-Green, τονίζοντας τη σημασία της συμμετοχής του κοινού και της υποστήριξης των πράσινων ενεργοποιητών στις τοπικές κοινωνίες για μια επιτυχημένη πράσινη μετάβαση.

Κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου, παρουσιάστηκαν στους συμμετέχοντες τα κύρια θέματα που έχουν ήδη εντοπιστεί σε προηγούμενες εκδηλώσεις και διανεμήθηκε σε όλους ένα ερωτηματολόγιο που επικεντρώθηκε σε θέματα πράσινης μετάβασης για την ευρύτερη περιοχή της Καρδίτσας. Συνολικά 51 συμμετέχοντες συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο, εκφράζοντας τις προτεραιότητες της κοινότητάς τους σε κρίσιμα περιβαλλοντικά ζητήματα.

Η υπ' αριθμόν ένα προτεραιότητα φάνηκε να είναι η πρόληψη των επιπτώσεων της μη πράσινης διαχείρισης, π.χ. η αντιπλημμυρική προστασία, καθώς η περιοχή της Καρδίτσας πλημμύρισε δύο φορές σε διάστημα τριών ετών. Η επιλογή του πιο αποτελεσματικού τρόπου εμπλοκής των πολιτών μέσω διαφόρων μεθόδων, όπως δημόσιες συναντήσεις, συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια, ομάδες εστίασης και τοπικά δημοψηφίσματα, φάνηκε να είναι οι συνεντεύξεις και τα ερωτηματολόγια. Τέλος, οι συμμετέχοντες εξέφρασαν τη γνώμη τους για τον πιο αποτελεσματικό τρόπο ενθάρρυνσης της συμμετοχής των πολιτών που είναι η χρήση ενεργητικών και παθητικών μέσων, π.χ. μέσα κοινωνικής δικτύωσης, sms, ηλεκτρονικά μηνύματα, τοπική τηλεόραση και ραδιόφωνο.

ΠΟΛΩΝΙΑ

Górno

Στο Starachowice και στο Elbląg τα τοπικά εργαστήρια και τα εργαστήρια πολιτών ενώθηκαν σε μονοήμερη συνάντηση που περιγράφεται στο τμήμα που είναι αφιερωμένο στα εργαστήρια πολιτών.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΠΟΛΙΤΩΝ

ΙΤΑΛΙΑ

Magione

Το πρωί της 25ης Μαΐου, μαζί με τους πολίτες του Magione και τους νέους του ESN Perugia, πραγματοποιήθηκε μια ειδική επιχείρηση καθαρισμού κατά μήκος των δρόμων και των ακτών της λίμνης Trasimeno, στη γραφική πόλη San Feliciano (Magione). Η πρωτοβουλία αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο της εκστρατείας Legambiente "Καθαρές ακτές και βυθοί", μιας σημαντικής κινητοποίησης που αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος των ακτών και των λιμνών και στην προώθηση συγκεκριμένων δράσεων για την καταπολέμηση της κακής διαχείρισης των αποβλήτων και της ρύπανσης από απορρίμματα. Η εκστρατεία "Καθαρές παραλίες και βυθοί" στοχεύει στη συλλογή εγκαταλελειμμένων απορριμμάτων στις θαλάσσιες και λιμναίες παραλίες, ευαισθητοποιώντας το κοινό σχετικά με τη σημασία της φροντίδας και της προστασίας των οικοσυστημάτων. Κάθε χρόνο, χιλιάδες εθελοντές σε όλη την Ιταλία κινητοποιούνται για τον καθαρισμό παραλιών, ποταμών και λιμνών, συμβάλλοντας στην ευαισθητοποίηση για τη διατήρηση της φυσικής ομορφιάς της περιοχής μας και του περιβάλλοντος. Η εκστρατεία αυτή δεν προωθεί μόνο πρακτικές δράσεις καθαρισμού, αλλά και την περιβαλλοντική εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση μέσω της ενεργού συμμετοχής των τοπικών κοινοτήτων. Η φροντίδα και η προστασία του εδάφους και του περιβάλλοντος περιλαμβάνονται ευρέως στους στόχους του προγράμματος Co-Green, το οποίο αποσκοπεί στη συμμετοχή των τοπικών κοινοτήτων στον συν-σχεδιασμό και την εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών, σύμφωνα με τις αξίες της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Με το έργο Co-Green, που δραστηριοποιείται στην κοινότητα Magione, στοχεύουμε να μετατρέψουμε τα περιβαλλοντικά ζητήματα σε ευκαιρίες συμμετοχής και να υιοθετήσουμε ενάρτετες πρακτικές που μπορούν να αναπαραχθούν και αλλού. Πολλοί βασικοί στόχοι του έργου Co-Green αναδείχθηκαν από τις δραστηριότητες καθαρισμού και παρακολούθησης:

Συμμετοχή στην κοινότητα: Ενθάρρυνση της ενεργού συμμετοχής των πολιτών σε δραστηριότητες προστασίας του περιβάλλοντος, αξιοποιώντας το αίσθημα της κοινής ευθύνης και της συνεργασίας μεταξύ διαφορετικών τμημάτων του πληθυσμού.

Περιβαλλοντική εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση: Προώθηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τη σημασία της προστασίας του περιβάλλοντος, εκπαίδευση των συμμετεχόντων σχετικά με τις ορθές πρακτικές διαχείρισης αποβλήτων και τις επιπτώσεις της ρύπανσης.

Εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών: Ενθάρρυνση της υιοθέτησης βιώσιμων πρακτικών σε τοπικό επίπεδο, όπως η μείωση των αποβλήτων, η ανακύκλωση, η ορθή διάθεση των απορριμμάτων και η ενίσχυση των φυσικών πόρων, σύμφωνα με τους στόχους της Πράσινης Συμφωνίας.

Περιβαλλοντική παρακολούθηση και συλλογή δεδομένων: Ανάπτυξη ενός συστήματος παρακολούθησης για τη συλλογή δεδομένων σχετικά με την ποιότητα του περιβάλλοντος και τα είδη των αποβλήτων (τι βρίσκουμε συχνότερα κοντά στις ακτές της λίμνης, απόβλητα που βρίσκονται κοντά σε μπαρ κ.λπ.)

Προώθηση της επιστήμης των πολιτών: Η συμμετοχή των πολιτών είναι η κύρια προστιθέμενη αξία των δραστηριοτήτων, καθώς και ένα πολύτιμο εργαλείο για την πιο ενημερωμένη και συμμετοχική διαχείριση των φυσικών πόρων.

Ο καθαρισμός στις 25 Μαΐου ήταν μια κρίσιμη στιγμή ευαισθητοποίησης και συμμετοχής των πολιτών, στοιχεία που βρίσκονται πάντα στο επίκεντρο των δραστηριοτήτων μας σε ολόκληρη την περιφερειακή επικράτεια. Μέσω της περιβαλλοντικής παρακολούθησης και των εκστρατειών καθαρισμού, έχουμε δημιουργήσει ένα μοντέλο παρέμβασης που ανταποκρίνεται στις τοπικές ανάγκες αλλά και προωθεί την επιστήμη των πολιτών, μια προσέγγιση που συμβάλλει στην πιο ενημερωμένη και συμμετοχική διαχείριση των φυσικών πόρων.

Εμπλεκόμενοι ενδιαφερόμενοι φορείς: Δήμος Magione και ESN Perugia.

Το Σάββατο 15 Ιουνίου, μαζί με την Arci Magione, πραγματοποιήθηκε μια σημαντική επιχείρηση καθαρισμού κατά μήκος των ακτών και των πράσινων περιοχών του San Feliciano. Η πρωτοβουλία αυτή, που διοργανώθηκε μόλις τρεις εβδομάδες μετά από μια προηγούμενη εκδήλωση καθαρισμού, αποδεικνύει τη συνεχή και αυξανόμενη προσοχή των συλλόγων και της κοινότητας του Magione προς την προστασία του οικοσυστήματος της λίμνης Trasimeno. Η ενεργός συμμετοχή της κοινότητας ήταν αξιοσημείωτη: άνδρες, γυναίκες, νέοι και παιδιά ένωσαν τις δυνάμεις τους για έναν κοινό στόχο, δημιουργώντας μια ατμόσφαιρα συνεργασίας και μοιράσματος. Η δράση του Σαββάτου δεν ήταν απλώς μια εκδήλωση καθαρισμού, αλλά μια πραγματική στιγμή περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης και εκπαίδευσης. Οι εθελοντές συνέλεξαν 13 σακούλες με εγκαταλελειμμένα απορρίμματα, που βρέθηκαν ανάμεσα στα βράχια, κοντά στη λίμνη και σε χώρους συσσώρευσης κατά μήκος της όχθης, όπως παγκάκια και τραπέζια. Η δέσμευση που επέδειξαν οι συμμετέχοντες ήταν εμφανής όχι μόνο στην ποσότητα των αποβλήτων που συλλέχθηκαν, αλλά και στον ενθουσιασμό και την αφοσίωση με την οποία αντιμετώπισαν αυτή την πρόκληση. Κάθε γεμάτη σακούλα ήταν ένα μικρό αλλά σημαντικό βήμα προς ένα καθαρότερο και υγιέστερο περιβάλλον, αναδεικνύοντας τη σημασία της ατομικής και συλλογικής ευθύνης για την

προστασία της φυσικής μας κληρονομιάς. Οι δραστηριότητες του Co-Green αποτελούν ένα συγκεκριμένο παράδειγμα του πώς η συνεργασία μεταξύ των συλλόγων και της κοινότητας μπορεί να οδηγήσει σε απτά και θετικά αποτελέσματα. Το έργο διακρίνεται για την ικανότητά του να εμπλέκει ενεργά τους πολίτες, καθιστώντας τους πρωταγωνιστές της αλλαγής και προαγωγούς μιας κουλτούρας αειφορίας. Αυτή η προσέγγιση χωρίς αποκλεισμούς όχι μόνο αυξάνει την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση αλλά και ενισχύει το αίσθημα του ανήκειν και της κοινωνικής συνοχής. Η εκδήλωση του Σαββάτου αποτέλεσε μια σημαντική στιγμή ανταλλαγής απόψεων και προβληματισμού σχετικά με τις καλές περιβαλλοντικές πρακτικές, αποδεικνύοντας ότι μέσω της συλλογικής προσπάθειας είναι δυνατόν να γίνει η διαφορά. Πρωτοβουλίες όπως αυτή δεν συμβάλλουν μόνο στον καθαρισμό και τη διατήρηση των φυσικών χώρων, αλλά ενισχύουν επίσης την αίσθηση της κοινότητας και της κοινής ευθύνης, η οποία είναι ζωτικής σημασίας για την αντιμετώπιση των σημερινών περιβαλλοντικών προκλήσεων. Όσον αφορά τους ειδικούς στόχους του προγράμματος Co-Green, η εκδήλωση του Σαββάτου πέτυχε τους ακόλουθους στόχους:

Περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση: Μέσω της άμεσης συμμετοχής, οι εθελοντές απέκτησαν μεγαλύτερη επίγνωση των τοπικών περιβαλλοντικών ζητημάτων και των βέλτιστων πρακτικών για την αντιμετώπισή τους.

Συμμετοχή στην κοινότητα: Η παρουσία πολιτών όλων των ηλικιών ενίσχυσε το αίσθημα της κοινότητας και προώθησε μια κουλτούρα ενεργού συμμετοχής.

Μείωση της τοπικής ρύπανσης: Η συλλογή 13 σακουλιών απορριμμάτων είχε άμεσο και απτό αντίκτυπο στην καθαριότητα των εμπλεκόμενων περιοχών, βελτιώνοντας την περιβαλλοντική ποιότητα της λίμνης.

Προώθηση της βιωσιμότητας: Η εκδήλωση ενθάρρυνε την υιοθέτηση βιώσιμων συμπεριφορών, τόσο κατά τη διάρκεια της πρωτοβουλίας όσο και στην καθημερινή ζωή των συμμετεχόντων.

Οι δραστηριότητες που οργανώθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος Co-Green συνεχίζουν να αποτελούν φάρο ελπίδας και συγκεκριμένης δράσης για την προστασία του περιβάλλοντος. Χάρη στην ενεργό συμμετοχή και εμπλοκή μιας ολοένα και πιο συνειδητοποιημένης και αφοσιωμένης κοινωνίας πολιτών, το έργο επιτυγχάνει την επίτευξη των στόχων του, προωθώντας μια κουλτούρα αειφορίας και κοινής ευθύνης. Οι μελλοντικές πρωτοβουλίες θα συνεχίσουν σε αυτή την πορεία, με στόχο την περαιτέρω διεύρυνση της συμμετοχής και του θετικού αντίκτυπου στην περιοχή.

Εμπλεκόμενοι φορείς: ARCI Magione, Δήμος Magione, AVIS Magione.

Consenza

Η εκδήλωση της 1ης Ιουνίου σηματοδοτεί την έναρξη μιας σειράς προγραμματισμένων εκδηλώσεων που θα πραγματοποιηθούν τον Ιούνιο, τον Ιούλιο και τον Σεπτέμβριο. Έχουν προταθεί πολλές πρωτοβουλίες: υπαίθρια αγορά, εργαστήρια ανακύκλωσης και εργαστήρια ενεργούς και παγκόσμιας συμμετοχής του πολίτη. Οι ενεργοποιητές της κοινότητας διαχειρίζονται όλες τις διαδικασίες προώθησης των πρωτοβουλιών και στοχεύουν στην ενίσχυση της συμμετοχής ολόκληρης της κοινότητας. Την 1η Ιουνίου, συμμετείχαν επίσης δύο άλλες κοινότητες από διαφορετικές γειτονίες της Consenza, με επικεφαλής ακτιβιστές που έχουν ακολουθήσει τις διαδικασίες συμμετοχής της CO-Green.

Στις 8 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε η δεύτερη εκδήλωση του CO-Green για την κοινότητα Panebianco. Η συμμετοχή αυξήθηκε και πολλοί άνθρωποι έδειξαν ενδιαφέρον για τις δραστηριότητες του CO-Green. Κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης της 8ης Ιουνίου, τοποθετήθηκε στην πλατεία ένα κουτί για τη συλλογή ιδεών, σκέψεων και προτάσεων που θα υλοποιηθούν στην κοινότητα, με στόχο τη διασφάλιση της συνέχειας των δραστηριοτήτων του έργου. Στις 8 Ιουνίου ξεκίνησαν διάφορα εργαστήρια, όπως συνεδρίες ανάγνωσης, εργαστήρια συγγραφής, εργαστήρια φωτογραφίας και η δημιουργία ενός διαγωνισμού εικονογραφημένων βιβλίων με πράσινα θέματα.

ΚΡΟΑΤΙΑ

Το σημαντικότερο συμπέρασμα που προέκυψε στις 14 Μαΐου στην Opatija είναι ότι είναι απαραίτητο να δημιουργηθούν ευκαιρίες για ενεργές, ουσιαστικές και χαρούμενες εμπειρίες που παρακινούν και ενδυναμώνουν τη νεολαία να συμβάλει ενεργά στη διαμόρφωση της τοπικής κοινότητας με βιώσιμο τρόπο. Η νεολαία στην τοπική κοινότητα πρέπει να αποκαταστήσει την εμπιστοσύνη μέσω διαδραστικών, ενδογενεακών, βιωματικών και χαρούμενων δραστηριοτήτων που τους δίνουν την αίσθηση της πραγματικής επιρροής στη ζωή του περιβάλλοντος. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να υπάρχουν επαγγελματίες λειτουργοί νεολαίας που να εργάζονται συστηματικά με την τοπική νεολαία σε "πράσινα" θέματα, προσφέροντάς τους ευκαιρίες να προτείνουν ιδέες και στη συνέχεια να τους υποστηρίζουν στο σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την υλοποίηση αυτών των ιδεών, ώστε να έχουν άμεσο και ουσιαστικό αντίκτυπο στη διαμόρφωση μιας ανθεκτικής κοινότητας.

Στις 28 Μαΐου στην Opatija, χρησιμοποιώντας την τεχνολογία ανοιχτού χώρου, οι συμμετέχοντες χαρτογράφησαν 6 πιθανούς οδικούς χάρτες που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν στην τοπική κοινότητα ως συμβολή των πολιτών στην πράσινη μετάβαση:

Βαφή σκούρων επιφανειών σε λευκό χρώμα για να αντανακλάται η θερμότητα, επειδή το σκούρο χρώμα απορροφά τη θερμότητα και τις καλοκαιρινές ημέρες στην πόλη ανεβάζει τη θερμοκρασία και ενθαρρύνει τη χρήση κλιματιστικών. Τέτοια σημεία θα πρέπει να χαρτογραφηθούν και να οργανωθούν μικρές ομάδες για να βάψουν τη σκούρα επιφάνεια με

λευκό ασφαλτόχρωμα. Με δημόσια πρόσκληση θα μπορούσαν να κληθούν οι πολίτες να κάνουν το ίδιο γύρω από τα σπίτια τους (π.χ. δάπεδα σε μπαλκόνια, εξωτερικούς τοίχους).

Σχολικός μεσογειακός κήπος που αναπτύχθηκε με δωρεές φυτών από τους πολίτες και τη βοήθεια εθελοντών - γονέων, τμήματος κηπουρικής της Λέσχης 60+ και μελών του Πράσινου Δικτύου.

Συλλογή φρούτων από εγκαταλελειμμένα δέντρα στο κέντρο της πόλης που κανείς δεν φροντίζει, οι ιδιοκτήτες δεν είναι εκεί ή δεν μπορούν ή δεν ενδιαφέρονται να τα μαζέψουν, θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την κοινωνική κουζίνα στον Ερυθρό Σταυρό. Μπορεί να ξεκινήσει με μια ανακοίνωση ώστε να μπορούν να δηλώσουν συμμετοχή οι πολίτες που θα έδιναν τα οπωροφόρα δέντρα τους για να κοπούν.

Εγκατάσταση ηλιακών συλλεκτών σε δημόσια ιδρύματα και χώρους που ανήκουν στην πόλη.

Κάδος κομποστοποίησης της γειτονιάς, προκειμένου να μειωθούν τα απορρίμματα και η παραγωγή αερίων του θερμοκηπίου.

Κοινοτικός κήπος. Οι δημόσιοι αστικοί κήποι μπορούν να συμβάλουν στην επισιτιστική κυριαρχία - έναν από τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης. Εκτός από τα φρέσκα βιολογικά προϊόντα, η κηπουρική έχει ψυχολογική και κοινωνική επίδραση και συμβάλλει στη μείωση της κατάθλιψης και της απομόνωσης των ηλικιωμένων. Οι ενδιαφερόμενοι πολίτες θα ζητήσουν από τον Δήμο να διαθέσει ελεύθερη καλλιεργήσιμη γη για τον σκοπό αυτό. Πιθανός οδικός χάρτης υλοποίησης - μετά από προπαρασκευαστικές εργασίες που περιλαμβάνουν τη συγκέντρωση των ενδιαφερομένων και την άσκηση πίεσης, ακολουθεί η περιφραγή του οικοπέδου, η εισαγωγή νερού, οι κανονισμοί για τη χρήση του κήπου και άλλα ανάλογα με τις ανάγκες. Οι χρήστες αυτού του κήπου θα μπορούσαν να συνεργαστούν στενά με τον σχολικό κήπο, δημιουργώντας μια τράπεζα σπόρων και παρτέρια επίδειξης.

Στη Drenova στις 15 Μαΐου, μια από τις μεγαλύτερες γειτονιές της πόλης της Ριέκα, μια ομάδα πολιτών συγκεντρώθηκε για να συζητήσει το ρόλο των πολιτών στην τοπική παραγωγή τροφίμων και τις δυνατότητές της για την επισιτιστική κυριαρχία, ένα από τα βασικά ζητήματα και προκλήσεις στην κομητεία Primorje-Goranska. Πολλά νοικοκυριά στην περιοχή Drenova έχουν στους κήπους τους σκυλόδεντρο (τοπικά: Dren) και μία από τις προτεραιότητες της τοπικής κοινότητας είναι η διατήρηση αυτής της παλιάς, ιδιαίτερης, αυτοφυούς ποικιλίας, η οποία συμβάλλει στη βιοποικιλότητα και την επισιτιστική ασφάλεια άμεσα από τους πολίτες μέσω της καλλιέργειας τροφίμων στους κήπους τους. Η συνάντηση χρησίμευσε για την ανταλλαγή πληροφοριών, την εκπαίδευση, την ενδυνάμωση σχετικά με τις μεθόδους πολλαπλασιασμού του σκυλόδεντρου, δύο τύπους πολλαπλασιασμού από γεωπόνους, προκειμένου να γίνει ολόκληρος ο οικισμός μια βιώσιμη πόλη σε μικρογραφία και να ευαισθητοποιηθούν όλοι οι πολίτες για τη σημασία της καλλιέργειας τροφίμων, της διατήρησης της υγείας του εδάφους και της παλιάς ποικιλίας.

Η βάση της συζήτησης στη Ριέκα στις 17 Μαΐου είναι το γεγονός ότι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως η ηλιακή, η αιολική, η υδάτινη ή η γεωθερμική ενέργεια, είναι διαθέσιμες σε όλους ως κοινά αγαθά, και η χρήση τους μέσω ενεργειακών κοινοτικών έργων, προκειμένου να καλυφθούν οι βασικές ενεργειακές ανάγκες, εγγυάται ότι η παραγόμενη ενέργεια και, συνεπώς, το όφελος που επιτυγχάνεται θα παραμείνει στις τοπικές μας κοινότητες. Οι ενεργειακές κοινότητες επιτρέπουν στους πολίτες, τους επιχειρηματίες και τον δημόσιο τομέα να επενδύσουν σε έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και να αναλάβουν ενεργό ρόλο στην αγορά ενέργειας. Αντιπροσωπεύουν μια εναλλακτική λύση έναντι των εμπορικών ενεργειακών εταιρειών και χαρακτηρίζονται από ανοικτή και εθελοντική συμμετοχή (ένταξη), άμεση ιδιοκτησία των πολιτών, συνεργασία με τοπικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις και με μονάδες τοπικής αυτοδιοίκησης και δημοκρατική διακυβέρνηση. Μια σημαντική διαφορά μεταξύ των εμπορικών ενεργειακών εταιρειών και των ενεργειακών κοινοτήτων είναι η δέσμευση για κοινωνικοοικονομικά και περιβαλλοντικά οφέλη για την κοινότητα - και τα οφέλη για την ενεργειακή κοινότητα είναι πιο σημαντικά από την επίτευξη κέρδους. Η ενεργειακή μετάβαση μπορεί να πετύχει μόνο με τη συνεργασία όλων των φορέων έχοντας στο επίκεντρο τους πολίτες. Προκειμένου να επιτευχθεί η ανάπτυξη των ενεργειακών κοινοτήτων και της ενέργειας των πολιτών στην Κροατία, πρέπει να αναληφθεί αυτός ο χάρτης πορείας:

Να καταστεί η διαδικασία καταγραφής των ενεργειακών κοινοτήτων απλή και προσιτή για ομάδες πολιτών που δεν είναι (ενεργειακοί) εμπειρογνώμονες και να δημιουργηθεί ένα σύστημα υποστήριξης σε αυτή τη διαδικασία.

Παροχή χρηματοδοτικής στήριξης στις ενεργειακές κοινότητες από τα διαθέσιμα κεφάλαια με την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, προκειμένου να μετριαστεί ο κίνδυνος των έργων των ενεργειακών κοινοτήτων και να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη και η σταθερή ανάπτυξή τους.

Διασφάλιση ότι οι ενεργειακές κοινότητες μπορούν εύκολα να μειώσουν τους λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειας προς τα μέλη τους μέσω της παραγωγής ενέργειας, να μοιράζονται ενέργεια απευθείας με τα μέλη και να συνάπτουν συμφωνίες αγοράς ενέργειας απευθείας με άλλους φορείς της αγοράς.

Να καταστήσει τις πόλεις και τους δήμους πρωτοπόρους στην ανάπτυξη της ενέργειας των πολιτών, εξασφαλίζοντας τη συμμετοχή των πολιτών και των ενεργειακών κοινοτήτων σε έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε δημόσιους χώρους και στέγες.

Στη συνάντηση της 6ης Ιουνίου στη Ριέκα συζητήθηκε η άνοδος της θερμοκρασίας ως μία από τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής και οι άμεσες συνέπειες που έχει στον τουρισμό και σε όλες τις συναφείς βιομηχανίες, στις οποίες στηριζόμαστε πρωτίστως στον νομό μας. Το έτος 2023 ήταν το θερμότερο έτος στη Γη από τότε που γίνονται μετρήσεις. Οι τέσσερις πρώτοι μήνες του τρέχοντος έτους είναι επίσης οι θερμότεροι που έχουν καταγραφεί ποτέ. Η Κροατία ανήκει στις πιο ευάλωτες κλιματικά περιοχές της Ευρώπης. Παρά το γεγονός αυτό, δεν

υπάρχουν πολλές συζητήσεις στην Κροατία (ούτε σε εθνικό ούτε σε τοπικό επίπεδο) για το πώς πρέπει να συμπεριφερόμαστε κατά τη διάρκεια καύσιμων, πώς να προσαρμόζουμε τις εργασιακές διαδικασίες σε αυτόν, πώς να ενεργούμε αν υπάρχουν υπερφορτώσεις / διακοπές / συστήματα υποδομής, τι είδους δραστηριότητες σχεδιασμού για τη μείωση των τραγικών συνεπειών. Το συμπέρασμα είναι ότι είναι απαραίτητο να δικτυωθούν όλες οι τοπικές πρωτοβουλίες και τα σχετικά δίκτυα σε κοινές προσπάθειες, προκειμένου να ενθαρρυνθούν οι συμπολίτες να δράσουν για την ενίσχυση της αντίστασης στη θερμοπληξία. Είναι εξαιρετικά σημαντικό να γίνεται δημόσια λόγος για τις θανατηφόρες συνέπειες της εργασίας σε συνθήκες έκθεσης σε ακραία θερμότητα (στον τουρισμό, στις κατασκευές, στη γεωργία και την κηπουρική, στις υπηρεσίες κοινού και έκτακτης ανάγκης... σε εξωτερικούς χώρους), ιδίως στην περίπτωση που υπάρχουν χρόνια προβλήματα υγείας, και κυρίως με σκοπό την προληπτική δράση και συμπεριφορά που αποσκοπεί στον μετριασμό των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής. Ορισμένα από τα βασικά συμπεράσματα που φέρνουν συγκεκριμένα μέτρα και σχέδια με στόχο την πρόληψη και την προστασία είναι:

Καταφύγια από τη ζέστη

Για τους ανθρώπους - οι ανοιχτοί χώροι όπου κινείται ή διαμένει μεγάλος αριθμός ανθρώπων πρέπει να προστατεύονται από την άμεση ηλιακή ακτινοβολία με φυσική ή τεχνητή σκιά. Για ομάδες ατόμων με προβλήματα ηλικίας ή/και υγείας που ζουν σε δωμάτια που δεν ψύχονται, να παρέχονται δημόσια προσβάσιμοι χώροι όπου θα μπορούν να δροσίζονται.

Για τα οικόσιτα και άγρια ζώα - να υπάρχουν αρκετές ποτίστρες σε σκιερά μέρη.

Υποδομές

Κοινόχρηστες - Δεδομένου ότι τα θερμικά σοκ συνοδεύονται από έντονη αύξηση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας λόγω των συσκευών ψύξης και ακολουθούν συχνά διακοπές στην παροχή λόγω υπερφόρτωσης των ηλεκτρικών δικτύων, οι διανομείς ηλεκτρικής ενέργειας θα πρέπει να διαθέτουν σχέδιο αποσύνδεσης ορισμένων ομάδων καταναλωτών προκειμένου να αποτραπεί η ολική κατάρρευση του δικτύου.

Κοινωνικά - όταν ανακοινώνεται ακραία ζέστη είναι σημαντικό να υπάρχει σχέδιο δράσης σε σπίτια για ηλικιωμένους, σε σχολεία και παιδικούς σταθμούς, σε νοσοκομεία, κατά τη διοργάνωση εκδηλώσεων για πολλά άτομα σε ανοιχτούς και κλειστούς χώρους.

Υπηρεσίες παρέμβασης - δεδομένου ότι σε συνθήκες ακραίας ζέστης αυξάνεται η ανάγκη για υπηρεσίες παρέμβασης, είναι απαραίτητο να υπάρχουν οι κανόνες συμπεριφοράς κάθε υπηρεσίας σε τέτοιες περιστάσεις.

Υπάρχει υψηλή προτεραιότητα ανάπτυξης των εγγράφων να αποτελέσουν τη βάση για δραστηριότητες που θα αποτρέψουν την περαιτέρω υποβάθμιση του περιβάλλοντος και θα επιτρέψουν την αναγέννησή του και τη δημιουργία δομών που μπορούν να προστατεύσουν τον πληθυσμό από διαταραχές που έχουν ήδη γίνει και για τις οποίες γνωρίζουμε ότι θα λειτουργήσουν για τις επόμενες δεκαετίες.

ΕΛΛΑΔΑ

Στις 17 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε το δεύτερο εργαστήριο στο οποίο έλαβαν μέρος 45 συμμετέχοντες. Σκοπός του εργαστηρίου ήταν να παρουσιαστεί το έργο CO-Green: στόχοι, δράσεις, ροή εργασιών, συμμετοχικές διαδικασίες, ο ρόλος και η εκπαίδευση των πράσινων ενεργοποιητών και τα αποτελέσματα των δράσεων που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα. Επιπλέον, διανεμήθηκαν ερωτηματολόγια κλειστού τύπου, τα οποία απαντήθηκαν επί τόπου και συζητήθηκαν.

Επικαιροποιήθηκε πως σημαντικό θέμα που απασχολεί την κοινότητα, σύμφωνα με την ομόφωνη γνώμη των συμμετεχόντων, είναι η πρόληψη των επιπτώσεων της μη πράσινης διαχείρισης και ειδικότερα η προστασία της περιοχής από πλημμύρες λόγω ακραίων καιρικών φαινομένων. Επιπλέον, η βιώσιμη κινητικότητα είναι ένα ζήτημα απαραίτητο για την αντιμετώπιση σύγχρονων προκλήσεων όπως η κλιματική αλλαγή, η ρύπανση και η κυκλοφοριακή συμφόρηση. Η προώθηση εναλλακτικών μεθόδων μεταφοράς, η επένδυση σε υποδομές φιλικές προς το περιβάλλον και η εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση του κοινού είναι μέσα με τα οποία μπορεί να επιτευχθεί η βιώσιμη κινητικότητα της Καρδίτσας.

Παρά το γεγονός ότι οι συμμετέχοντες ήταν σε μεγάλο βαθμό θετικοί ως προς τη συμμετοχή τους σε δημόσιες εκδηλώσεις που σχετίζονται με περιβαλλοντικά θέματα στην περιοχή, εξέφρασαν την άποψη ότι δεν υπάρχει επαρκής ενημέρωση σχετικά με αυτές και δεν πιστεύουν ότι οι διαδικασίες αυτές είναι αποτελεσματικές. Οι περισσότεροι δεν συμμετέχουν σε περιβαλλοντικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στην κοινότητα και αυτό οφείλεται στην έλλειψη πληροφόρησης σχετικά με την ύπαρξη τέτοιων οργανώσεων και τα θέματα με τα οποία ασχολούνται. Ο διαθέσιμος χρόνος είναι ένας άλλος ανασταλτικός παράγοντας.

Τέλος, παρουσιάστηκαν στους συμμετέχοντες τα δύο σχέδια δράσης του Event 10: "Πιλοτική δράση για την αξιοποίηση υπολειμμάτων δασικής βιομάζας στην περιοχή αρμοδιότητας του Δασαρχείου Μουζακίου" και "Απομάκρυνση οικιακών απορριμμάτων από περιοχές που επλήγησαν από την κακοκαιρία Daniel", και δόθηκε η δυνατότητα ανάλυσης και συζήτησης. Διευκρινίστηκε ότι ο ρόλος των Πράσινων Ενεργοποιητών είναι σημαντικός για την ανάπτυξη κοινής ευαισθητοποίησης σχετικά με τα βασικά ζητήματα και θέματα που προτείνει η Πράσινη Συμφωνία, για την ενθάρρυνση οργανώσεων και ατόμων να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στις διαδικασίες κοινωνικής καινοτομίας που υλοποιούνται στις κοινότητές τους και για τη διευκόλυνση του διαλόγου σε κάθε κοινότητα.

ΠΟΛΩΝΙΑ

Γόρνο

Στο Γόρνο το τοπικό εργαστήριο και το εργαστήριο πολιτών ήταν κοινά σε μία ολόημερη συνάντηση στις 16 και 19 Ιουνίου και πραγματοποιήθηκαν στο δήμο Γόρνο. Απευθύνονταν σε

όλους τους κατοίκους του δήμου, γι' αυτό και προγραμματίστηκαν σε διάφορα χωριουδάκια. Τα εργαστήρια αποτελούνταν από διάφορα σκέλη. Αρχικά, έγινε διάλεξη για την κατάσταση του περιβάλλοντος, την ανάγκη διαχωρισμού των αποβλήτων, την ανάκτηση πρώτων υλών και την ανακύκλωση και ακολούθησε ανοιχτή συζήτηση με τη μορφή OST. Κατά τη διάρκεια ενός κουίζ με τίτλο "Μάντεψε πόσο καιρό αποσυντίθεται;", οι συμμετέχοντες τράβηξαν κάρτες με ερωτήσεις και προσπάθησαν να μαντέψουν την περίοδο αποσύνθεσης διαφόρων σκουπιδιών. Το επόμενο σκέλος ήταν ένα εργαστήριο για το διαχωρισμό των απορριμμάτων σε κουτιά με τα χρώματα μαύρο, καφέ, μπλε, πράσινο και κίτρινο. Οι συμμετέχοντες χωρίστηκαν σε ομάδες και έπρεπε να καθορίσουν τι από τη συλλογή των απορριμμάτων θα έβαζαν σε ποιο δοχείο αιτιολογώντας την επιλογή τους. Για κάθε σωστή επιλογή δόθηκε ένας πόντος και η ομάδα με τους περισσότερους πόντους έλαβε ως έπαθλο ένα σετ σπόρων για σπορά. Οι συναντήσεις ολοκληρώθηκαν με μια κοινή συζήτηση με θέμα " Τι μπορώ να εγκαταλείψω και νέα πράγματα να μην αγοράσω;".

Οι στόχοι αυτών των εργαστηρίων/συναντήσεων ήταν:

η ευαισθητοποίηση για το περιβάλλον και η εργασία στην κοινότητα.

Τα αποτελέσματα είναι τα ακόλουθα:

- αυξημένη γνώση της οικολογίας,
- αυξημένη ικανότητα ορθού διαχωρισμού των σκουπιδιών,
- βελτίωση των σχέσεων,
- αύξηση των δεξιοτήτων συνεργασίας,
- απόκτηση της ικανότητας να αγοράζουν συνειδητά πράγματα και προϊόντα που είναι απαραίτητα

Starachowice

Στο Starachowice το τοπικό εργαστήριο και το εργαστήριο πολιτών ήταν κοινά σε μια ολόημερη συνάντηση στις 27 Ιουνίου. Στόχος της συνάντησης ήταν η σύνοψη και η συγκέντρωση των μέχρι τώρα δραστηριοτήτων, ο εντοπισμός προβλημάτων και προκλήσεων πριν από το στάδιο της υλοποίησης των κύριων δραστηριοτήτων, δηλαδή την έκδοση ενός βιβλίου για περιβαλλοντικά θέματα, τη φύτευση στον κοινοτικό κήπο του Πανεπιστημίου της Τρίτης Ηλικίας και τον βοτανόκηπο της κοινότητας στην οδό Ostrowicka.

Τις τελευταίες εβδομάδες πραγματοποιήθηκαν τα ακόλουθα βήματα στις δραστηριότητες του έργου στην κοινότητα Starachowice:

Ο διαγωνισμός για οικολογικά παραμύθια και εικονογραφήσεις για το βιβλίο με τίτλο "Οικολογικά παραμύθια του Starachowice για τους νεότερους". Υποβλήθηκαν δεκατρία έργα γραμμένα από 8 ηλικιωμένους και 15 έργα τέχνης παιδιών, τα οποία θα αποτελέσουν εικονογραφήσεις για το βιβλίο. Οι συγγραφείς των έργων έλαβαν ως έπαθλο εισιτήρια στον

κινηματογράφο Helios. Τον Ιούλιο, θα ζητηθεί από επιλεγμένους εκδοτικούς οίκους να ετοιμάσουν προσφορά για την έκδοση του βιβλίου σε τουλάχιστον 150 αντιτύπα. Το βιβλίο θα πρέπει να είναι έτοιμο μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου.

Σε συνεννόηση με τον οικολογικό τομέα του Πανεπιστημίου Τρίτης Ηλικίας (TAU) στο Starachowice, καθορίστηκε ποια φυτά θα πρέπει να φυτευτούν στον κοινοτικό κήπο του TAU. Τα φυτά θα φυτευτούν στις 28.06.2024 και ο κήπος θα εμπλουτιστεί με περίπου 25 νέους θάμνους και καλλωπιστικά δέντρα.

Μετά από άδεια του Πανεπιστημίου Nicolaus Copernicus στο Τοριού, σχεδιάζεται επίσης να τοποθετηθεί στον κήπο του TAU ένας εκπαιδευτικός πίνακας για την οικολογία και την πράσινη ενέργεια, διαστάσεων 1 x 1,2 μ.

Η εγκατάσταση ενός βοτανόκηπου στην κοινότητα στην οδό Ostrowiecka θα πραγματοποιηθεί μόλις προσδιοριστεί το κόστος έκδοσης του βιβλίου, προκειμένου να εκτιμηθεί πόσα χρήματα μπορούν να διατεθούν για τον κήπο αυτό.

Elbląg

Στο Elbląg το τοπικό εργαστήριο και το εργαστήριο πολιτών ήταν κοινά σε μια ολοήμερη συνάντηση στις 23 Μαΐου. Στόχος της συνάντησης στο πρώτο μέρος ήταν: 1) η σύνοψη των εργασιών του έργου μέχρι σήμερα, 2) ο προσδιορισμός των κύριων στόχων και των πιθανών κινδύνων στο τρέχον στάδιο του έργου και 3) η προετοιμασία για το εργαστήριο πολιτών. Στο πλαίσιο του εργαστηρίου πολιτών στο Elbląg, προγραμματίστηκε δημόσια διαβούλευση με τους κατοίκους της περιοχής της οδού Stawidłowa, όπου το έργο σχεδιάζει να αναζωογονήσει την πράσινη ζώνη στον άξονα του καναλιού της πόλης. Οι συμμετέχοντες στο έργο συζήτησαν και συμφώνησαν σχετικά με το σχέδιο διαβούλευσης, καθώς και με τον εν λόγω στόχο του (με τη μορφή ερευνητικών ερωτημάτων). Ο σχεδιασμός της διαβούλευσης βασίστηκε σε δύο εργαλεία: 1) μια έρευνα ερωτηματολογίου που διανεμήθηκε στους κατοίκους (σχετικά, μεταξύ άλλων, με την ποιότητα ζωής στην τοπική κοινότητα, τις ανάγκες της, τις απόψεις της σχετικά με το προτεινόμενο έργο) και 2) ένα σενάριο για ατομικές συνεντεύξεις με τους κατοίκους. Επιπλέον, ετοιμάστηκε διαφημιστικό υλικό (για τους συμμετέχοντες στη διαβούλευση και για την προώθηση της ίδιας της εκδήλωσης). Συμφωνήθηκαν επίσης υλικοτεχνικά ζητήματα σχετικά με τη διοργάνωση της διαβούλευσης. Συζητήθηκε επίσης η τρέχουσα πορεία του έργου, με έμφαση στις δραστηριότητες που σχετίζονται με την ολοκλήρωσή του (ανάπτυξη της περιοχής γύρω από το κανάλι, δηλαδή συντονισμός της συνεργασίας με τους εταίρους, σχεδιασμός της περιοχής, αγορά των απαραίτητων υλικών).

Το δεύτερο μέρος της συνάντησης βασίστηκε στη δημόσια διαβούλευση γύρω από τις δραστηριότητες του έργου. Στις 23 Μαΐου πραγματοποιήθηκε συνάντηση των ενεργών φορέων πρασίνου με κατοίκους της περιοχής της οδού Stawidłowa, όπου το έργο σχεδιάζει να αναζωογονήσει την πράσινη ζώνη στον άξονα του καναλιού. Η περιοχή πρόκειται να

διαμορφωθεί με δέντρα, διακοσμητικούς θάμνους ή παγκάκια για χαλάρωση. Στόχος της διαβούλευσης ήταν: 1) η λήψη της γνώμης των κατοίκων σχετικά με την ίδια την ιδέα και τις τεχνικές προδιαγραφές του έργου- 2) η προώθηση του έργου, επίσης στο πλαίσιο ευρύτερων ευρωπαϊκών πολιτικών- 3) η προώθηση της ιδέας της βιώσιμης και πράσινης ανάπτυξης και της δραστηριότητας των πολιτών σε τοπική κλίμακα. Για την επίτευξη του πρώτου στόχου, πραγματοποιήθηκε ένας αριθμός συνεντεύξεων με τους κατοίκους βάσει προετοιμασμένων χρονοδιαγραμμάτων συνεντεύξεων. Οι κάτοικοι που συμμετείχαν στη διαβούλευση συμπλήρωσαν επίσης ερωτηματολόγια που προετοιμάστηκαν κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων. Ο δεύτερος στόχος επιτεύχθηκε μέσω συνεντεύξεων με τους κατοίκους και της παρουσίασης υλικού που περιείχε τους κύριους στόχους του έργου. Η διάσταση της προώθησης εξυπηρετήθηκε επίσης από υλικό που ενημέρωνε για τις διαβουλεύσεις. Ο τρίτος στόχος επιτεύχθηκε μέσω της διανομής υλικού. Οι συζητήσεις σε μια ανεπίσημη και φιλική ατμόσφαιρα σχετικά με την ποιότητα ζωής στη γειτονιά και οι αναμνήσεις που θυμήθηκαν ορισμένοι κάτοικοι συνέβαλαν στην οικοδόμηση ή την ενίσχυση τόσο των κοινωνικών ριζών των συμμετεχόντων φορέων όσο και των σχέσεων εντός της ίδιας της τοπικής κοινότητας. Προετοιμάστηκε εκτενής τεκμηρίωση της εκδήλωσης με τη μορφή φωτογραφιών και βίντεο. Για τον Ιούλιο έχει προγραμματιστεί περαιτέρω συνάντηση διαβούλευσης.

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

**Funded by
the European Union**

